

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobkyně: **M. P.**
bytem X
proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
se sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 5. 2020, č. j. X, ve věci přiznání invalidního důchodu,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 19. 5. 2020, č.j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

- 1. Žalobkyně brojila svou žalobou proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 5. 2020, č.j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo změněno prvostupňové rozhodnutí

žalované ze dne 28. 1. 2020, č.j. X (dále jen “prvostupňové rozhodnutí”), tak, že byl žalobkyni od 1. 11. 2019 zvýšen invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhé stupně ve výši 7 356 Kč měsíčně. Výrokem II. rozhodnutí žalované pak byla zvýšena procentní výměra invalidního důchodu a základní výměra invalidního důchodu a stanovena celková výše invalidního důchodu 7 940 Kč měsíčně.

II. Žaloba

2. Žalobkyně především uvedla, že dle žalované doložené somatické komorbiditě nemají podstatnější dopad na omezení její pracovní schopnosti. Žalobkyně s tímto závěrem nesouhlasí. Dle jejího názoru právě výskyt výrazné podvýživy v důsledku poruchy příjmu potravy má vliv velmi významný. Porucha příjmu potravy totiž má vliv na hospodaření energií v těle, které lze za pravidelného průběhu věcí využít k pracovní aktivitě. Samotná skutečnost, že z tohoto důvodu nedošlo k hospitalizaci, neodůvodňuje shora uvedený závěr žalované. Zdravotní potíže žalobkyně pak vykazují v reálném čase variabilitu, která při opětovném zhoršení zdravotního stavu vykazuje riziko ztráty možnosti výdělečnou činnost vykonávat, ale i dopady na její zdraví do budoucna. Žalobkyně k důkazu odkázala na lékařskou dokumentaci v napadeném rozhodnutí.
3. Žalobkyně dále namítala, že se sice procentní hodnoty přidělené k jednotlivým onemocněním pro účely poklesu pracovní schopnosti nescítají, avšak je třeba k jejich souhrnu přihlížet, je-li nutno hodnotit omezení okruhu pracovních činností, které nelze v jejich důsledku vykonávat. Zhodnocení pracovních činností pak mělo být provedeno nejenom v rozsahu výkonu závislé práce, ale v širším rozsahu i při výkonu závislé činnosti.
4. Žalobkyně rovněž namítala, že nebylo přihlédnuto ke kritériím uvedeným v § 39 odst. 3 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „ZDP“), neboť nebyly srovnány její pracovní schopnosti s osobou srovnatelného věku a vzdělání, která netrpí zdravotními problémy popsány v předložených posudcích.

III. Vyjádření žalované

5. Žalovaná ve svém vyjádření zrekapitulovala průběh řízení. Dále uvedla, že žalobkyně namítá nesprávnost posouzení zdravotního stavu, a proto žalovaná navrhuje přezkoumání jejího zdravotního stavu Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“), která posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnosti občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění.

IV. Jednání před soudem

6. Žalobkyně při jednání především odkázala na žalobu.
7. Žalovaná při jednání především odkázala na vyjádření a napadené rozhodnutí.

8. Soud provedl dokazování posudkem PK MPSV ze dne 11. 11. 2020. Žalobkyně ani žalovaná se k posudku nevyjádřily.

V. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
10. V posuzované věci není mezi stranami sporné, že žalobkyně je invalidní (tato skutečnost byla potvrzena i posudkem PK MPSV), ale je odlišně stanoven stupeň invalidity. V posuzované věci nechal proto soud vypracovat **posudek** PK MPSV, pracoviště v Brně ze dne 11. 11. 2020. PK MPSV zasedala ve složení předsedy komise a odborného lékaře z oboru psychiatrie. V **posudkovém zhodnocení** je mj. uvedeno, že *žalobkyně má 28 let, dosáhla základního vzdělání. Je bez trvalého pracovního poměru, v I. stupni invalidity od roku 2018 pro psychické potíže. Žalobkyně byla sledována pro psychické obtíže již v dětství. Psychologické vyšetření z 11/2019 udává, že žalobkyně absoluuje od 5/2019 psychoterapeutickou péči, a to pro pocity silné úzkosti při pohybu mimo domov a při sociálním kontaktu. S tělesnými příznaky této úzkosti jsou dále přítomny potíže s příjmem stravy, nespokojenost s vlastním vzhledem a postavou, pocity beznaděje, pokleslé nálady, podrážděnosti a tendence k prudkým afektům. Žalobkyně trpí i řadou tělesných příznaků jako bolesti zad a hlavy. V závěru vyšetření byla shledána těžká úzkostně depresivní symptomatologie s dominancí těžké sociální úzkosti a dysforie, podrážděnosti a ztráty energie, dále závažná porucha příjmu potravy, sklon k závažným afektivním narušením a prožívání vnitřní tenze. Je sníženo pracovní tempo a kognitivní flexibilita, zachován částečný náhled na obtíže, celkové průceschopnost je závažně snížena. Dle psychiatrického vyšetření z 21. 11. 2019 je žalobkyně plně orientována, se známkami intrapsychické tenze, skleslého subdepresivního ladění, místy odklonitelného, verbalizuje suicidální úmysly bez tendence k realizaci, spolupracuje, ochotně navazuje adekvátní verbální kontakt, psychomotorické tempo je v normě, myšlení je koherentní, kolísavá emotivita, bez inadekvátnosti v chování, nihil psychoticum, v popředí pokles výkonnosti, exhaustivnost, poruchy spánku, depresivní syndrom, anhedonie, somatizační problematika, nestabilní mezilidské vztahy. Pracovní vzorce jsou charakteristické nestálostí, intenzivním zaujetím a následným rychlým ukončením činnosti, nedostatkem uspokojení z práce a problémy ve vztazích. Nově při jednání žalobkyně předkládá záznam o hospitalizaci na psychiatrickém oddělení (7/2020), tj. po datu vydání napadeného rozhodnutí. Žalobkyně byla hospitalizována po suicidálním pokusu intoxikace medikamenty. Za hospitalizace byla přešetřena, stav uzavřen jako hraniční neboli emočně nestabilní porucha osobnosti. Toto onemocnění je charakterizováno přítomností velmi širokého spektra psychických obtíží, kterými disponuje i žalobkyně, tj. panickými atakami, projevy sociální fobie a agorafobie, přítomností generalizované úzkosti a poruchami nálad. Tato diagnostická specifikace lépe koreluje s psychologickým vyšetřením 11/2019, kdy jako dominující potíže jsou předkládány problémy plynoucí z osobnostní struktury žalobkyně a lépe tak vystihuje její zdravotní stav z listopadu 2019, než jen samotná dřívější diagnóza bipolární afektivní poruchy. Stran tíže poruchy osobnosti dle psychologického i psychiatrického vyšetření z 11/2019 a zejména pak i dalšího vývoje psychického stavu (záznam o hospitalizaci ve VN Brno po datu vydání rozhodnutí) je zjevné, že psychický stav žalobkyně je dekompenzovaným a přes probíhající léčbu se nepodařilo navodit dlouhodobou příznivou*

stabilizaci. Žalobkyně má těžce narušenou schopnost adaptability, jsou nadále přítomny stavy úzkosti a emoční nestabilita, depresivita, s projekcemi do interpersonálních vztahů a společenského a pracovního fungování. Porucha osobnosti je doprovázena další významnou psychickou poruchou – mentální anorexie s těžkým poklesem stavu výživy, BMI pod 17. Současná fáze onemocnění odpovídá špatně kompenzované poruše osobnosti, ačkoliv tento stav byl jednoznačně prokázán až při hospitalizaci v 7/2020, tj. po datu vydání napadeného rozhodnutí, lze předpokládat, že potíže v této těžké symptomatologii byly přítomny již v předcházejícím období. K datu vydání rozhodnutí žalované byl prokázán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který byl podmíněn poruchou osobnosti, dekompenzovanou, těžkého stupně. Ze somatických potíží byla žalobkyně vyšetřena v rehabilitační ambulanci 23. 7. 2019 pro bolesti hlavy a krční páteře, při objektivním vyšetření zjištěna váha 43 kg při 166 cm, palpačně bolestivá páteř ve středním Th úseku, kde i blok, ramena v protrakci, zvýšené svalové napětí, bolestivé úpony, dynamika šíje omezena do krajních poloh, Thomayer k zemi. Doporučena rehabilitační péče. Pro tyto potíže byla vyšetřena i neurologicky dne 6. 5. 2019, stav uzavřen jako pravostranné bolesti hlavy pravděpodobně vertebrogenní etiologie, bez neurologického nálezu. Dále dokumentováno vyšetření v interní ambulanci dne 17. 8. 2019 po pádu po zamotání hlavy po rychlém postavení, zjištěno BMI 14, 5, jinak zcela normální interní nálezy, laboratorní vyšetření bez závažných odchylek, CT mozku bez patologie, stav uzavřen jako ortostatická hypotenze při tělesné astenii. Porucha imunity nebyla žádným vyšetřením prokázána. V **posudkovém závěru** je pak mj. uvedeno, že k datu vydání rozhodnutí šlo u žalobkyně o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou byla porucha osobnosti těžkého stupně. Pokles pracovní schopnosti žalobkyně je hodnocen dle kapitoly V, položky 7 c) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška č. 359/2009 Sb.“) ve výši 70%. Případný výkon výdělečné činnosti žalobkyně nevyžaduje zcela mimořádné podmínky podle § 6 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Od lékaře OSSZ i ČSSZ je stav hodnocen odlišně, a to s ohledem na skutečnost, že byly doloženy nové nálezy, které lépe objektivizovaly zdravotní stav žalobkyně. Jedná se o invaliditu III. stupně, přičemž dnem vzniku invalidity je 1. 11. 2019 ve shodě s lékařem žalované. KLP stanovena na 2 roky, při pokračující léčbě a systematické psychoterapii nelze vyloučit případnou stabilizaci zdravotního stavu.

11. Soud předně k věci uvádí, že právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 ZDP, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle ustanovení § 39 odst. 6 ZDP platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.

12. Soud dále k věci uvádí, že správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna (viz k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, čj. 6 Ads 11/2013-20, přístupný na www.nssoud.cz). Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, čj. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz).
13. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, stanovení míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Jde-li přitom alespoň o invaliditu I. či II. stupně (tedy pokles pracovní schopnosti v rozmezí nejméně o 35%, avšak nejvíce o 69 %), musí posudek obsahovat rovněž tzv. pracovní rekomandaci, tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, čj. 4 Ads 19/2012-18, přístupný na www.nssoud.cz).
14. V posuzované věci soud vyhodnotil posudek PK MPSV ze dne 11. 11. 2020 jako posudek splňující všechny formální náležitosti ve smyslu § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb. Posudek byl vypracován PK MPSV zasedající v řádném složení za účasti lékaře

s odborností psychiatrie. Žalobkyně se zasedání komise zúčastnila. Dle názoru soudu byl tedy komplexně zhodnocen její zdravotní stav, a to nejenom na základě lékařských zpráv, přičemž k objektivnímu posouzení zdravotního stavu PK MPSV provedla sama její zdravotní prohlídku a vyšetření.

15. Soud k věci dále uvádí, že u žalobkyně se jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, přičemž jeho rozhodující příčinou je porucha osobnosti těžkého stupně. Jednalo se o kapitolu V (Duševní poruchy a poruchy chování), položku 7 c) (Porucha osobnosti- těžké postižení, těžce narušen výkon většiny denních aktivit, funkčně významné poruchy osobnosti provázené jiným závažným duševním postižením, těžké narušení adaptability nebo stavy, kdy se psychopatologické projevy blíží jiným závažným duševním poruchám - simplexní schizofrenii, schizotypní poruše – nebo nezvládnutelná primitivní pudová jednání nebo stavy během poskytování ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu za účelem léčení poruch např. nebezpečné sexuální deviace, pokud uvedená léčba má trvat nebo trvá déle než jeden rok.) přílohy k vyhl. 359/2009 Sb., s hodnoceným poklesem pracovní schopnosti ve výši 70 %. V souhrnu tedy krajský soud shledal, že předložený posudek PK MPSV je po stránce obsahové úplný a přesvědčivý, a splňuje tak požadavky kladené judikaturou na to, aby mohl být stěžejním důkazem o invaliditě žalobkyně. Dle PK MPSV pokles pracovní schopnosti žalobkyně činil 70%, tj. žalobkyně dosáhla na invaliditu třetího stupně.
16. Jak plyne ze shora uvedeného, tak soud považuje posudkové hodnocení PK MPSV v Brně za úplné a přesvědčivé, neboť komplexně zhodnotilo zdravotní postižení žalobkyně. Krajský soud tak považuje skutkový stav doplněný předmětným posudkem PK MPSV za řádně zjištěný a úplný. Vzhledem k tomu pak bylo třeba dát žalobkyni za pravdu v jejích žalobních námitkách v tom směru, že provedeným dokazováním bylo zjištěno, že skutečně k datu vydání napadeného rozhodnutí ji bylo třeba považovat za invalidní v třetím stupni ve smyslu § 39 odst. 2 písm. c) ZDP, neboť pokles její pracovní schopnosti činil 70%. Krajský soud tedy shledal, že napadené rozhodnutí, jímž bylo změněno prvostupňové rozhodnutí tak, že byl přiznán invalidní důchod II. stupně, bylo vydáno na základě nedostatečně a nesprávně zjištěného skutkového stavu a zrušil ho tak výrokem I. tohoto rozsudku ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Stejně tak zrušil i výrok II. rozhodnutí žalovaného neboť stanovení výše invalidního důchodu nesprávně vycházelo z toho, že žalobkyni byl přiznán invalidní důchod II. stupně.
17. V dalším řízení je žalovaná povinna vydat ve věci přiznání invalidního důchodu žalobkyně nové rozhodnutí o jejích námitkách ve smyslu § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Žalovaná bude v dalším řízení o invalidním důchodu vázána skutkovým stavem zjištěným na základě provedeného dokazování v tomto soudním řízení (§ 78 odst. 6 s.ř.s.) a bude z něho vycházet při novém posouzení žádosti o přiznání invalidního důchodu žalobkyně.
18. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaná nebyla ve věci úspěšná, a tudíž právo na náhradu

nákladů řízení nemá (výrok II). Žalobkyně měla sice ve věci úspěch, ale náhradu nákladů řízení nepožadovala, a tudíž ji soud ani nepřiznal (výrok III).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 24. března 2022

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce